

## บทที่ 4

### การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

ในขั้นตอนของการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอผลงานวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเงื่อนไขในการแบ่งคะแนน โดยพิจารณาจากความถี่ของคะแนนเป็นเกณฑ์ ดังนี้

#### ระดับคะแนนความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

ระดับที่ 1 (ต่ำ)	ได้แก่ช่วงคะแนน	31 - 38	คะแนน
ระดับที่ 2 (ปานกลาง)	ได้แก่ช่วงคะแนน	39 - 46	คะแนน
ระดับที่ 3 (สูง)	ได้แก่ช่วงคะแนน	47 - 52	คะแนน

#### ระดับคะแนนความสนใจทางการเมือง

ระดับที่ 1 (ต่ำ)	ได้แก่ช่วงคะแนน	12 - 20	คะแนน
ระดับที่ 2 (ปานกลาง)	ได้แก่ช่วงคะแนน	21 - 28	คะแนน
ระดับที่ 3 (สูง)	ได้แก่ช่วงคะแนน	19 - 35	คะแนน

#### ตารางที่ 8

ตารางแสดงค่าร้อยละและตัวกลางเลขคณิตของ  
คะแนนความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

คะแนน	ระดับ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ	ตัวกลางเลขคณิต
31 - 38	1	59	33.52	
39 - 46	2	63	35.80	41.97
47 - 52	3	54	30.68	(1.475)
รวม		176	100	

การตรวจวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิผลทางการเมือง

ตารางที่ 9

ตารางแสดงระดับความรู้สึกสัมฤทธิผลทางการเมือง จำแนกตามเพศ

ระดับความรู้สึกสัมฤทธิผล ทางการเมือง	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ต่ำ ระดับ 1	19 (23.46)	40 (42.73)	59 (33.52)
ปานกลาง ระดับ 2	35 (43.21)	28 (29.47)	63 (35.80)
สูง ระดับ 3	27 (33.33)	27 (28.42)	54 (30.68)
รวม	81 (100)	95 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม
- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ
- degree of freedom = 2
- observed chi-square = 7.184
- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 5.991

จากตารางที่ 9 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้สูงกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ข้าราชการเพศชายและหญิงมีระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองแตกต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง เพศมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง และเมื่อพิจารณาค่าทดสอบระดับความสัมพันธ์ Cramer's v. ซึ่งเท่ากับ 0.22 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ เพศชายและหญิงถึงแม้ว่าระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองจะแตกต่างกัน แต่ความแตกต่างดังกล่าวก็มีไม่มากนัก ดังจะเห็นได้จาก ในระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองต่ำ พบว่า เพศชายมีความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลในระดับนี้ ร้อยละ 23.46 และเพศหญิง ร้อยละ 42.11 สำหรับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองปานกลาง พบว่ามีเพศชายร้อยละ 43.21 และเพศหญิง ร้อยละ 29.47 และเมื่อพิจารณาระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลระดับสูงก็ พบว่า เพศชายและหญิงมีความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองในจำนวนที่ใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ เพศชายมีความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองในระดับนี้ ร้อยละ 33.33 ในขณะที่เพศหญิงมีจำนวนร้อยละ 28.42

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าข้าราชการเพศชายมีแนวโน้มที่จะมีความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองสูงกว่าข้าราชการเพศหญิง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสังคมไทยนั้นลักษณะโดยทั่วไปยังเป็นสังคมคตินิยมและประเพณีนิยมเช่นเดียวกับสังคมกำลังพัฒนาทั้งหลาย ซึ่งยังไม่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของสตรีเท่าใดนัก ในอดีตค่านิยมของสังคมไทยถือว่าเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็ง ดังนั้น จึงเป็นผู้นำในทุก ๆ ด้านไม่ว่าในด้านครอบครัวหรือสังคมก็ตาม และเมื่อพิจารณาถึงสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นองค์กรทางสังคมที่เล็กที่สุด จะพบว่าการอบรมกล่อมเกลางานของบิดามารดาที่มีบุตรจะมีลักษณะแตกต่างกันระหว่างบุตรหญิงกับบุตรชาย โดยที่บุตรชายนั้นบิดาและมารดาจะให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษ เพราะคาดหวังที่จะให้เป็นผู้สืบวงศ์ตระกูลต่อไป ฉะนั้น บุตรชายจะถูกอบรมให้รู้จักพึ่งตนเอง กล้าคิด

กล้ากระทำ เพื่อจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์แบบต่อไป นอกจากนี้บุตรชายจะได้รับการถ่ายทอดความคิดหรือรับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับระบบการเมืองมากกว่าบุตรหญิง เช่น จะอบรมให้บุตรชายขยันหมั่นเพียรเรียนหนังสือ เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่เป็นโต หรือเป็นเจ้าของนายคนในอนาคต ลักษณะเช่นนี้เสมือนเป็นการปลูกฝังความคิดให้เด็กชายมีความสนใจในเรื่องของระบบราชการหรือบ้านเมืองแต่ยังเยาว์วัย ในขณะที่บุตรหญิงนั้นการอบรมกล่อมเกลามักจะเป็นหน้าที่ของมารดา ซึ่งส่วนใหญ่จะอบรมในเรื่องการประพฤติตนให้มีกิริยามารยาทที่งดงาม การครองเรือน ซึ่งเป็นคุณสมบัติของสตรีไทย การอบรมกล่อมเกล่าเช่นนี้ย่อมจะหล่อหลอมให้ผู้หญิงประพฤติตนอยู่ในกรอบของประเพณี ไม่ค่อยสนใจเรื่องการเมือง โดยคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของผู้หญิง ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Greenstien<sup>1</sup> ซึ่งพบว่า เด็กจะมีประสบการณ์มาตั้งแต่เยาว์วัยในเรื่องการเมืองนั้น คนจะเชื่อฟังพ่อมากกว่าแม่ "การเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย" (Politics is a man's business) ซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไป และความเชื่อดังกล่าวแทบจะไม่มีเปลี่ยนแปลงเลย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tedin และคณะ<sup>2</sup> ซึ่งพบว่า ลักษณะทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองของเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง "ไม่มีเรื่องอะไรที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความเด่นชัดในความแตกต่างด้านทัศนคติและพฤติกรรมระหว่างชายและหญิงได้มากเท่ากับเรื่องการเมือง"

<sup>1</sup> Fred I. Greenstien, Children and Politics, (Newyork : Yale University Press, 1965, pp.111 - 115.

<sup>2</sup> Kent L. Tedin, Davie W. Brady and Arnold Vedlitz, "Sex Difference in Political Attitudes and Behavior : The Case for Situational Factor", The Journal Politics, p.448.

สมมติฐานที่ 2 อายุมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

ตารางที่ 10

ตารางแสดงระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง จำแนกตามช่วงอายุ

ระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล ทางการเมือง	ระดับอายุ			รวม
	25 ปี ลงมา	26 - 35 ปี	36 ปี ขึ้นไป	
ต่ำ ระดับ 1	6 (33.33)	24 (26.66)	29 (42.65)	59 (33.52)
ปานกลาง ระดับ 2	6 (33.33)	33 (36.67)	24 (35.29)	63 (35.80)
สูง ระดับ 3	6 (33.33)	33 (36.67)	15 (22.06)	54 (30.68)
รวม	18 (100)	90 (100)	68 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม
- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ
- degree of freedom = 4
- observed chi-square = 5.745
- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 9.488

จากตารางที่ 10 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 5.745 น้อยกว่าไคสแควร์จากตาราง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 9.488 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 อายุราชการไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

สมมติฐานที่ 3 การศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

ตารางที่ 11

ตารางแสดงระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล ทางการเมือง	ระดับการศึกษา			รวม
	ต่ำกว่า อนุปริญญา	อนุปริญญา	ปริญญาตรีหรือ ปริญญาตรีขึ้นไป	
ต่ำ ระดับ 1	27 (50.94)	8 (32)	24 (24.50)	59 (33.52)
ปานกลาง ระดับ 2	17 (32.08)	9 (36)	37 (37.75)	63 (35.80)
สูง ระดับ 3	9 (16.98)	8 (32)	37 (37.75)	54 (30.68)
รวม	53 (100)	25 (100)	98 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม
- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ
- degree of freedom = 4
- observed chi-square = 12.366
- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 9.488

จากตารางที่ 11 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้สูงกว่าค่าไคสแควร์จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ชีวราชการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองแตกต่างกันไปด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง และเมื่อพิจารณาค่าทดสอบระดับความสัมพันธ์ Cramer's V. ซึ่งเท่ากับ 0.19 แสดงว่า ถึงแม้ว่าระดับการศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง แต่ก็สัมพันธ์กันในระดับต่ำ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ชีวราชการที่มีระดับการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่จะมีความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองสูงกว่าชีวราชการที่มีระดับการศึกษาต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการศึกษาเป็นตัวกำหนดระดับทัศนคติ ความสนใจ และพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล หรือ "ระดับการศึกษาเป็นตัวเร่งระดับความเป็นสัตว์การเมืองและความเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในด้านการเมืองให้แก่มนุษย์" การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการกล่อมเกลารับรู้ทางการเมืองของมนุษย์ที่สำคัญมาก การศึกษาจะเป็นตัวหล่อหลอมทัศนคติและบุคลิกภาพของคนให้มีความฉลาด มีความรู้ ความสำนึกทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมือง ตลอดจนรู้จักสิทธิและหวงแหนในเสรีภาพของตน มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาว่า <sup>3</sup> "การศึกษาเป็นตัวปลดปล่อยจิตใจให้หลุดพ้นจากเครื่องพันธนาการแห่งอำนาจและการกดขี่และเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดวงกรอบในการสร้างความเข้าใจในความหมายของเหตุการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ อย่างเพียงพอ" ซึ่งในการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Almond และ Verba <sup>4</sup> ซึ่งชี้ให้เห็นว่า "การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อความนิยมเอียงทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง ซึ่งผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

<sup>3</sup> Jane S. Jacquette, "Introduction : Women in American Politics", in Women in Politics, p,xvi.

<sup>4</sup> Gabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture : Political Attitudes and Democracy in Five Nations (Boston : Little, Brown, 1965), pp.380 - 381.

สมมติฐานที่ 4 ระดับตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

ตารางที่ 12

ตารางแสดงระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง จำแนกตามระดับตำแหน่ง

ระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล ทางการเมือง	ระดับตำแหน่ง			รวม
	ที่ 2 ลงมา	ที่ 3 - 5	ที่ 6 ขึ้นไป	
ต่ำ ระดับ 1	11 (35.48)	40 (32.78)	8 (34.78)	59 (33.52)
ปานกลาง ระดับ 2	13 (41.94)	42 (34.43)	8 (34.78)	63 (35.80)
สูง ระดับ 3	7 (22.58)	40 (32.79)	7 (30.44)	54 (30.68)
รวม	31 (100)	122 (100)	23 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม
- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ
- degree of freedom = 4
- observed chi-square = 1.303
- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 9.488

จากตารางที่ 12 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.303 มีค่าน้อยกว่าค่าไคสแควร์  
จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 9.488 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น  
ร้อยละ 95 ระดับตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง



สมมติฐานที่ 5 ระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

ตารางที่ 13

ตารางแสดงระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง จำแนกตามระดับรายได้

ระดับความรู้สึก สัมฤทธิ์ผลทาง การเมือง	ระดับรายได้ (เงินเดือน)				รวม
	1,000 - 3,000 บาท	3,001 - 5,000 บาท	5,001 - 7,000 บาท	มากกว่า 7,000 บาท	
ต่ำ ระดับ 1	7 (33.33)	25 (37.31)	15 (30)	12 (31.58)	59 (33.52)
ปานกลาง ระดับ 2	8 (38.10)	23 (34.33)	16 (32)	16 (42.10)	63 (35.80)
สูง ระดับ 3	6 (28.57)	19 (28.36)	19 (38)	10 (26.32)	54 (30.68)
รวม	21 (100)	67 (100)	50 (100)	38 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม

- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ

- degree of freedom = 6

- observed chi-square = 10.929

- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 12.592

จากตารางที่ 13 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 10.929 มีค่าต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ระดับรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

สมมติฐานที่ 6 อาชญากรรมมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิผลทางการเมือง

ตารางที่ 14

ตารางแสดงระดับความรู้สึกสัมฤทธิผลทางการเมือง จำแนกตามอาชญากรรม

ระดับความรู้สึก สัมฤทธิผลทาง การเมือง	อาชญากรรม				รวม
	1 - 5 ปี	6 - 10 ปี	11 - 15 ปี	16 ปี ขึ้นไป	
ต่ำ ระดับ 1	16 (34.04)	11 (21.15)	15 (39.47)	17 (43.59)	59 (33.52)
ปานกลาง ระดับ 2	18 (38.30)	19 (36.54)	12 (31.58)	14 (35.90)	63 (35.80)
สูง ระดับ 3	13 (27.66)	22 (42.31)	11 (28.95)	8 (20.51)	54 (30.68)
รวม	47 (100)	52 (100)	38 (100)	39 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม
- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ
- degree of freedom = 6
- observed chi-square = 10.929
- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 12.592

จากตารางที่ 14 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 10.929 มีค่าต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 12.592 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 อาชญากรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกสัมฤทธิผลทางการเมือง

สมมติฐานที่ 7 อาชีพบิดามีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิผลทางการเมือง

ตารางที่ 15

ตารางแสดงความรู้สึกสัมฤทธิผลทางการเมือง จำแนกตามอาชีพของบิดา

ระดับความรู้สึก สัมฤทธิผลทาง การเมือง	อาชีพของบิดา					รวม
	รับราชการ	ค้าขาย	เกษตรกร	บริษัทเอกชน	อื่น ๆ	
ต่ำ ระดับ 1	23 (38.33)	13 (36.11)	10 (32.25)	3 (21.43)	10 (28.59)	59 (33.52)
ปานกลาง ระดับ 2	22 (36.67)	13 (36.11)	12 (38.71)	5 (35.71)	11 (31.43)	63 (35.80)
สูง ระดับ 3	15 (25)	10 (27.78)	9 (29.03)	6 (42.86)	14 (40)	54 (30.68)
รวม	60 (100)	36 (100)	31 (100)	14 (100)	35 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม
- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ
- degree of freedom = 8
- observed chi-square = 4.066
- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 15.507

จากตารางที่ 15 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 4.066 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 อาชีพของบิดาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกสัมฤทธิผลทางการเมือง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความสนใจทางการเมือง

ตารางที่ 16

ตารางแสดงค่าร้อยละและตัวกลางเลขคณิตของคะแนนความสนใจทางการเมือง

คะแนน	ระดับ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ	ตัวกลางเลขคณิต
12 - 20	1	52	29.55	
25 - 28	2	65	36.69	25.42
29 - 35	3	59	33.52	(1.559)
รวม		176	100	

สมมติฐานที่ 8 เพศมีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง

ตารางที่ 17

ตารางแสดงระดับความสนใจทางการเมือง จำแนกตามเพศ

ระดับความสนใจ ทางการเมือง	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ต่ำ ระดับ 1	19 (23.46)	33 (34.74)	52 (29.55)
ปานกลาง ระดับ 2	20 (24.69)	45 (47.37)	65 (36.93)
สูง ระดับ 3	42 (51.85)	17 (17.89)	59 (33.52)
รวม	81 (100)	95 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม
- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ
- degree of freedom = 2
- observed chi-square = 23.010
- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 5.991

จากตารางที่ 17 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 23.010 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 5.991 แสดงว่าข้าราชการเพศชายและหญิงมีระดับความสนใจทางการเมืองต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งเพศมีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง และเมื่อพิจารณาค่าทดสอบระดับความสัมพันธ์ Cramer's V. ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.36 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับความสนใจทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้น ข้อเสนอสำหรับการพิสูจน์สมมติฐานที่ 8 ก็คือ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สามารถยืนยันได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง ซึ่งจากตารางดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า เพศชายมีความสนใจทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในตอนต้นของการวิจัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการพิสูจน์สมมติฐานที่ 1 ที่ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง ส่วนสาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ในทำนองเดียวกับสมมติฐานที่ 1 กล่าวคือ อิทธิพลของกระบวนการกล่อมเกลารัฐทางสังคมและการเมืองของสถาบันครอบครัว ในสังคมไทยที่มีลักษณะแตกต่างกันระหว่างบุตรชายและบุตรหญิง โดยที่บุตรชายจะถูกกล่อมเกลารวมในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองมากกว่าบุตรหญิง จึงส่งผลให้เพศชายมีแนวโน้มที่จะมีความสนใจทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานที่ 9 อายุมีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง

ตารางที่ 18

ตารางแสดงระดับความสนใจทางการเมือง จำแนกตามระดับอายุ

ระดับความสนใจ ทางการเมือง	ระดับอายุ			รวม
	25 ปี ลงมา	26 - 35 ปี	36 ปี ขึ้นไป	
ต่ำ ระดับ 1	7 (38.89)	28 (31.11)	17 (25)	52 (29.55)
ปานกลาง ระดับ 2	7 (38.89)	35 (38.89)	23 (33.82)	65 (36.93)
สูง ระดับ 3	4 (22.27)	27 (30)	28 (41.18)	59 (33.52)
รวม	18 (100)	90 (100)	68 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม

- degree of freedom = 4

- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 9.488

- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ

- observed chi-square = 3.579

จากตารางที่ 18 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.579 น้อยกว่าไคสแควร์จากตารางซึ่งมีค่าเท่ากับ 9.488 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจทางการเมือง

สมมติฐานที่ 10 การศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง

ตารางที่ 19

ตารางแสดงระดับความสนใจทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับความสนใจ ทางการเมือง	ระดับการศึกษา			รวม
	ต่ำกว่า อนุปริญญา	อนุปริญญา	ปริญญาตรีหรือ ปริญญาตรีขึ้นไป	
ต่ำ ระดับ 1	20 (37.74)	8 (32)	24 (24.49)	52 (29.55)
ปานกลาง ระดับ 2	15 (28.30)	10 (40)	40 (40.82)	65 (36.93)
สูง ระดับ 3	18 (33.96)	7 (28)	34 (34.69)	59 (33.52)
รวม	53 (100)	25 (100)	98 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม

- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ

- degree of freedom = 4

- observed chi-square = 3.906

- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 9.488

จากตารางที่ 19 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.906 น้อยกว่าไคสแควร์จากตารางซึ่งมีค่าเท่ากับ 9.488 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจทางการเมือง



สมมติฐานที่ 11 ระดับตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง

ตารางที่ 20

ตารางแสดงระดับความสนใจทางการเมือง จำแนกตามระดับตำแหน่ง

ระดับความสนใจ ทางการเมือง	ระดับตำแหน่ง			รวม
	ที่ 2 ลงมา	ที่ 3 - 5	ที่ 6 ขึ้นไป	
ต่ำ ระดับ 1	13 (41.93)	36 (29.51)	3 (13.05)	52 (29.55)
ปานกลาง ระดับ 2	15 (48.39)	38 (31.15)	12 (52.17)	65 (36.93)
สูง ระดับ 3	3 (9.68)	48 (39.34)	8 (34.78)	59 (33.52)
รวม	31 (100)	122 (100)	23 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม
- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ
- degree of freedom = 4
- observed chi-square = 13.887
- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 9.488

จากตารางที่ 20 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้สูงกว่าค่าไคสแควร์จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ข้าราชการที่มีตำแหน่งต่างกันจะมีระดับความสนใจทางการเมืองแตกต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ระดับตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง และเมื่อพิจารณาถึงค่าทดสอบระดับความสัมพันธ์ Cramer's V. ซึ่งเท่ากับ 0.20 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับตำแหน่งกับระดับความสนใจทางการเมืองอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น อธิบายได้ว่า ข้าราชการซึ่งมีระดับตำแหน่งสูงมีแนวโน้มที่จะมีความสนใจทางการเมืองสูงกว่าข้าราชการที่มีระดับตำแหน่งต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการผู้ที่มีตำแหน่งสูง ๆ มักจะได้รับผลกระทบจากการเมืองมากกว่าข้าราชการผู้ที่มีตำแหน่งต่ำ ๆ ซึ่งจะเห็นได้จากการการรับมอบนโยบายของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ การพิจารณาความดีความชอบ ตลอดจนการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการระดับสูง มักจะมีการเมืองมาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ ซึ่งเป็นเหตุให้ข้าราชการระดับสูงของหน่วยงานราชการต่าง ๆ จำเป็นต้องติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมือง ตลอดจนนักการเมืองผู้กับกับดูแลหน่วยงานของตนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ เพื่อจะได้ปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ทางการเมือง และเพื่อสนองนโยบายของนักการเมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่การงานของตน ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อยกเว้นบ้างสำหรับข้าราชการบางคน ซึ่งแม้ว่าจะมีตำแหน่งหน้าที่ราชการไม่สูงนัก แต่กลับมีสนใจติดตามข่าวสารการเมืองอยู่เสมอ ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีข้าราชการระดับ 3 - 5 ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้าราชการระดับกลาง แต่กลับมีความสนใจทางการเมืองสูงมาก

สมมติฐานที่ 12 รายได้มีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง

ตารางที่ 21

ตารางแสดงระดับความสนใจทางการเมือง จำแนกตามระดับรายได้

ระดับ ความสนใจ ทางการเมือง	ระดับรายได้ (เงินเดือน)				รวม
	1,000 - 3,000 บาท	3,001 - 5,000 บาท	5,001 - 7,000 บาท	มากกว่า 7,000 บาท	
ต่ำ ระดับ 1	7 (33.33)	26 (38.81)	13 (26)	6 (15.74)	52 (29.55)
ปานกลาง ระดับ 2	11 (52.38)	19 (28.36)	19 (38)	16 (42.10)	65 (36.93)
สูง ระดับ 3	3 (14.29)	22 (32.83)	18 (36)	16 (42.10)	59 (33.52)
รวม	21 (100)	67 (100)	50 (100)	176 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม

- degree of freedom = 6

- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 12.552

- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ

- observed chi-square = 10.929

จากตารางที่ 21 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 10.929 มีค่าต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 12.552 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง

สมมติฐานที่ 13 อาชญากรรมมีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง

ตารางที่ 22

ตารางแสดงระดับความสนใจทางการเมือง จำแนกตามอาชญากรรม

ระดับ ความสนใจ ทางการเมือง	อาชญากรรม				รวม
	1 - 5 ปี	6 - 10 ปี	11 - 15 ปี	16 ปี ขึ้นไป	
ต่ำ ระดับ 1	19 (40.43)	14 (26.92)	10 (26.32)	9 (23.08)	52 (29.55)
ปานกลาง ระดับ 2	20 (42.55)	15 (28.85)	12 (31.58)	18 (46.15)	65 (36.93)
สูง ระดับ 3	8 (17.02)	23 (44.23)	16 (42.10)	12 (30.77)	59 (33.52)
รวม	47 (100)	52 (100)	38 (100)	39 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม

- degree of freedom = 6

- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 12.592

- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ

- observed chi-square = 10.929

จากตารางที่ 14 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 10.929 มีค่าต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 12.592 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 อาชญากรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

สมมติฐานที่ 14 อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับระดับความสนใจทางการเมือง

ตารางที่ 23

ตารางแสดงระดับความสนใจทางการเมือง จำแนกตามอาชีพของบิดา

ระดับ ความสนใจ ทางการเมือง	อาชีพของบิดา					รวม
	รับราชการ	ค้าขาย	เกษตรกร	บริษัทเอกชน	อื่น ๆ	
ต่ำ ระดับ 1	23 (38.33)	9 (25)	7 (22.58)	3 (14.29)	11 (31.43)	52 (29.55)
ปานกลาง ระดับ 2	18 (30)	14 (38.89)	11 (35.48)	5 (35.71)	17 (48.57)	65 (36.93)
สูง ระดับ 3	19 (31.67)	13 (36.11)	13 (41.94)	7 (50)	7 (20)	59 (33.52)
รวม	60 (100)	36 (100)	31 (100)	14 (100)	35 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม

- degree of freedom = 8

- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 15.507

- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ

- observed chi-square = 9.431

จากตารางที่ 15 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 9.431 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 15.507 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 อาชีพของบิดาไม่มีความสัมพันธ์กับสนใจทางการเมือง

สมมติฐานที่ 15 ระดับความสนใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง

ตารางที่ 24

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองกับระดับความสนใจทางการเมือง

ระดับความรู้สึก สัมฤทธิ์ผลทางการเมือง	ระดับความสนใจทางการเมือง			รวม
	ต่ำ (ระดับ 1)	ปานกลาง (ระดับ 2)	สูง (ระดับ 3)	
ต่ำ (ระดับ 1)	22 (42.31)	22 (33.85)	15 (25.42)	59 (33.52)
ปานกลาง (ระดับ 2)	22 (42.31)	19 (29.23)	22 (37.29)	63 (35.80)
สูง (ระดับ 3)	8 (15.38)	24 (36.92)	22 (37.29)	54 (30.68)
รวม	52 (100)	65 (100)	59 (100)	176 (100)

- ตัวเลขนอกวงเล็บแสดงจำนวนเต็ม
- ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละ
- degree of freedom = 4
- observed chi-square = 9.519
- expected chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 = 9.488

จากตารางที่ 24 ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 9.519 มีค่าสูงกว่าค่าไคสแควร์จากตารางที่ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 9.488 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับความสนใจทางการเมือง และเมื่อพิจารณาถึงระดับความสัมพันธ์ซึ่งทดสอบโดยการทดสอบค่า Cramer's V. พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.51 แสดงว่า ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อนี้นอกจากจะสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวความคิดเรื่องความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองในประเทศตะวันตกแล้วยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาในเรื่องเดียวกันก่อนหน้านี้อีกด้วย เช่น งานวิจัยของ สุชาติ เวโรจน์ และศักดิ์ชัย ประจง ซึ่งได้ผลการวิจัยออกมาตรงกัน

ส่วนสาเหตุที่ผลการวิจัยออกมาในลักษณะที่ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์กันนั้น ก็เพราะว่าแนวความคิดเรื่องความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง (Political Efficacy) และแนวความคิดเรื่องความสนใจทางการเมือง (Political Interest) มีความคล้ายคลึงกันทั้งพื้นฐานของเนื้อหาสาระและที่มาของแนวความคิด กล่าวคือ ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองต่างก็เป็นความโน้มเอียงทางการเมือง (Political Orientation) อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมือง ที่สนับสนุนหรือเอื้ออำนวยต่อการปกครองแบบมีส่วนร่วมหรือการปกครองแบบประชาธิปไตย จะแตกต่างกันก็ตรงที่ระดับ (degree) ของทัศนคติ กล่าวคือความสนใจทางการเมืองเป็นมูลเหตุหนึ่งหรือเป็นพัฒนาการทางทัศนคติขั้นหนึ่งของความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง ดังนั้น ในการออกแบบมาตรวัดทัศนคติ จึงตั้งประเด็นคำถามบนพื้นฐานของการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเช่นเดียวกัน ประกอบกับการทดสอบครั้งนี้เป็นการทดสอบกับประชากรเพียงกลุ่มเดียวจึงเป็นผลให้ผู้ที่มีความสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองสูงมีแนวโน้มที่จะตอบคำถามในส่วน

ของวัดระดับความสนใจทางการเมืองได้คะแนนสูงตามไปด้วย เพราะแนวความคิดหลัก (core concept) ตั้งอยู่บนพื้นฐานเดียวกันและผู้ตอบเป็นประชากรกลุ่มเดียวกัน



ชำนาญกหอสมุด